

'S e Mgr. Ailein a thog an eaglais ùr a tha an Eirisgeidh an diu, agus tha e air a ràdh gun do chreic e an cruinneachadh a rinn e do bheul aithris is gun do chuir e an t-airgead gu feum na h-eaglaise ùire. Cha robh e riamh gu math 'na shlàinte an déidh na bliadhna 1892, agus chaochail e anns a' bhliadhna 1905, nuair nach robh e ach dà fhichead 's a sia a dh'aois. B'e *pneumonia* agus an droch-chridhe a bh'aige bho chionn 1892 bu choireach.

Rinn Mgr. Ailein obair mhór ag cruinneachadh gach uile seòrsa beul-aithris a thigeadh 'na rathad, ach cha d'fhuair e riamh an creideas a thoill e. Rinn feadhainn eile feum de'n chruinneachadh aige nach bu bheag, gu h-àraid Miss Goodrich Freer agus Seòras Mac Eanruig, agus feadhainn eile. Is gann a sgrìobhadh Miss Freer *The Outer Isles* as aonais na fhuair i bho na leabhraichean-laimhsgrìobhte aig Mgr. Ailein. Nuair a dh'eug i fhéin, bha moladh mór 'ga dhianamh oirre ann am *Folklore* air shàilbh a' bheul-aithris a chruinnich i 'sna h-Innse Gall, ach cha robh a bheag no mhór a dh'iomradh air Mgr. Ailein a thug dhith-se a h-uile sian riamh a chuir i an clò mu dheidhinn beul-aithris Uibhist is Eirisgeidh. Bha Mrs. Kennedy Fraser agus Miss Amy Murray 'na chomain cuideachd, agus 'ga mholadh air a h-uile dòigh. Faodaidh mi ràdh, nam biodh duine sam bith ag iarraidh fiosrachadh air beul-aithris no faclairachd na Gàidhlig, bhiodh e cur litir do Mhgr. Ailein ag iarraidh na bha dhith air.

Tha mi an dòchas gun téid na sgrìobh Mgr. Ailein a chur an clò fhathast. Dh'fhàg e cruinneachadh de chruaidh-fhaclan a tha anabarrach feumail do luchd-leughaidh na Gàidhlig, agus thatar 'ga dheasachadh an dràs air son a chur an clò. Bu chòir na h-òrain 's na laoidhean a rinn e fhéin a bhith air an cur a mach cuideachd; cha ghabhadh cuimhneachan na b'fheàrr na sin dianamh air.

An Leabhar-Latha

CIAD LATHA A' MHAIRT, 1898. (Di-Màirt)

'N àm éirigh 'sa' mhaduinn bha 'n talamh geal le sneachd. 'S coltach gum biodh deireadh an earraich gu math bho na tha a thoiseach cho dona. Ma's fìor an seanfhacal,* bithidh deireadh a' Mhàirt gu math briagh, am bliadhna. Ach carson a bhitheamaid ag gearain air gairbhead nan siantan mu'n tràth-sa bhliadhna 's gur thad o thuirt an seann-duine "foghar gu Nollaig is geamhradh gu Féill-Pàdruig." Cha n-eil fàth gearain agamsa co dhiubh 's nach ruig mi leas carachadh bho thaobh an teine, ach 's ann a tha truagh na h-iasgairean bochda 'gan lathadh 's 'gam meileachadh air druim lom a' chuain ris an aimsir ghointe-sa, frasan flinneadh is clachan meallain mu'n cluasan gun abhsadh. Nam biodh ach a chothrom ceart aca gu dearbh, ach air droch-bhiadh 's air droch-càradh as a h-uile dòigh. 'S 'na dheaghaidh sin 's beag diù a th'aca dheth 's an t-iasg a bhith pailt mu'n eirthir. Gun cuireadh Dia am fòghnachdainn orra dheth 's gun gleidheadh e am beatha dhaibh.

*'S e 'n seanfhacal a bha 'na bheachd, "Gob nathrach, earball peucaig air a' Mhàrt."